

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

Landbruks- og reindriftsavdelingen

Plan for kriseberedskapsutvalgets arbeid med ulike typer kriser i reindriften

Vedtatt 15. desember 2022

Innhold

Plan for kriseberedskapsutvalgets arbeid med ulike typer kriser i reindriften	1
Innledning.....	1
Plan for utvalgets arbeid med ulike typer krise i reindriften	2
1 Beitekrise.....	2
2 Akutte sykdomsutbrudd eller forgiftning av rein.....	4
3 Alvorlige sykdommer hos rein.....	5
4 Andre saker som har betydning for reinens helse og velferd	6
Underlagsdokumenter	6

Innledning

Beredskapsplanen for landbruks- og reindriftsavdelingen hos Statsforvalteren i Nordland har definert aktuelle risikoområder i reindrift som bør inngå i beredskapen.

Disse er:

- Alvorlige sykdommer hos rein, herunder CWD (skrantesjuka)
- Akutte sykdomsutbrudd eller forgiftning av rein
- Atomulykker
- Beitekrise
- Pandemi i befolkningen
- Store tap av rein ved ulykker, ras, m.m.

Mandatet for kriseberedskapsutvalget gir utvalget oppgaver i forbindelse med beitekrise og andre hendelser som truer reinens helse og velferd.

Utvalget har klare oppgaver i forbindelse med beitekrise. Beitekrise kan oppstå som følge av låste vinter- og vårbeiter, tørke på reinbeite, vannmangel, skogbrann eller brann på annen beitevegetasjon, o.l.

I tillegg kan utvalget få oppgaver ved akutte sykdomsutbrudd, forgiftning av rein, eller hvis det oppstår alvorlige sykdommer hos rein. Felles for flere av disse risikoområdene er at Mattilsynet er tilsynsmyndighet. Kriseberedskapsutvalget og Statsforvalteren må derfor samarbeide tett med Mattilsynet ved slike hendelser.

Kriseberedskapsutvalget for reindrift har representanter fra reindriften, Mattilsynet og Statsforvalteren. Disse representantene må sørge for å ha god dialog internt i sin etat/organisasjon og samarbeide med resten av krisoberedskapsutvalget.

Plan for utvalgets arbeid med ulike typer krise i reindriften

Aktuelle risikoområder der utvalget har eller kan ha oppgaver, jf. mandatet:

1. Utvalget skal arbeide med beitekrise
2. Utvalget kan arbeide med akutte sykdomsutbrudd eller forgiftning av rein
3. Utvalget kan arbeide med alvorlige sykdommer hos rein
4. Utvalget kan arbeide med andre saker som har betydning for reinens helse og velferd

1 Beitekrise

Utvalget har ansvaret for å definere/erklære at det har oppstått beitekrise i et reinbeitedistrikt eller i deler av et distrikt. Utvalget skal følge utviklingen av beitekrisen og fastslå når den er over. Arbeidet med beitekrise skjer i samarbeid med de berørte. Utvalget kan gi faglige råd om ulike tiltak i forbindelse med en beitekrise.

Start på en sak om beitekrise

Reinbeitedistriktet gir melding til Statsforvalteren om beitekrise, tidspunkt for når den har oppstått og årsaken.

Varsel til utvalget

Statsforvalteren sender e-post til utvalgets medlemmer med informasjon om beitekrisen.

Plan for beitebefaring

Statsforvalteren utarbeider plan for beitebefaring så raskt som mulig. Dette gjøres i samarbeid med berørt reinbeitedistrikt. Tidspunktet avklares med utvalgets medlemmer som skal være med på befaring.

Dokumentasjon fra reinbeitedistriktet

Statsforvalteren innhenter bilder/film fra reinbeitedistriktet der det er beitekrise. Dette bør gjøres før beitebefaringen hvis det tar tid før befaring kan gjennomføres.

Beitebefaring

På beitebefaring deltar representanter for berørt reinbeitedistrikt, Statsforvalteren og de to reindriftsrepresentantene i utvalget. Ved inhabilitet hos reindriftsrepresentant deltar vararepresentant. Mattilsynets representant i utvalget deltar hvis det er behov, eller hvis representanten selv ønsker det.

Beiteforholdene og omfanget av beitekrisen vurderes fortløpende under befaringen. Utvalget bruker de metoder og hjelpemidler som er mest hensiktsmessige. Berørt reinbeitedistrikt skal bidra med forklaringer og beskrivelse av beitebruken under befaringen.

Befaringen avsluttes med at utvalgets representanter samler seg om en konklusjon om det er beitekrise eller ikke.

Rapport fra beitebefaring

Statsforvalteren skriver rapport fra beitebefaringen. Rapporten skal ha med konklusjon om det er beitekrise eller ikke.

Meteorologiske data

Statsforvalteren innhenter meteorologiske data fra aktuelle målestasjoner. Oversikt over meteorologiske data sendes utvalget. Dette kan gjøres i forbindelse med saksbehandlingen til utvalgets møter.

Vedtak om beitekrise

Statsforvalteren sender ut rapport fra beitebefaring, annen nødvendig dokumentasjon og forslag til vedtak i forkant av møtet.

Utvalget fatter vedtak om tidspunkt for oppstart av beitekrise. Beitekrisens start regnes fra det tidspunktet distriktet varslet Statsforvalteren. I gitte tilfeller kan beitekrisens start tilbakedateres på bakgrunn av opplysninger fra reinbeitedistriktet og gjennomgang av meteorologiske data.

Vedtak om beitekrise kan fattes ved avslutningen på beitebefaringen hvis konklusjonen er åpenbar, og utvalget er fulltallig. I slike tilfeller sender Statsforvalteren ut rapport, dokumentasjon og vedtak ut på e-postgodkjenning i utvalget.

Vedtak om beitekrise sendes berørt reinbeitedistrikt og Landbruksdirektoratet.

Informasjon om beitekrise

Statsforvalteren legger ut informasjon om beitekrise på nettsida.

Under beitekrisen

Utvalget har ansvar for å følge med på utviklingen av beitekrisen. Om nødvendig, innhenter Statsforvalteren bilder/videoer fra berørt reinbeitedistrikt i løpet av perioden beitekrisen varer. Statsforvalteren utarbeider oversikt over meteorologiske data for å

følge med på utviklingen av beitekrisen. Utvalget kan gjennomføre ny beitebefaring under beitekrisen hvis det er nødvendig.

Opphør av beitekrise

Utvalget skal fatte vedtak om opphør av beitekrisen i eget møte.

Vedtaket om opphør av beitekrise sendes berørt reinbeitedistrikt og Landbruksdirektoratet.

2 Akutte sykdomsutbrudd eller forgiftning av rein

Rein på naturlig beite kan bli utsatt for akutte sykdomsutbrudd eller forgiftninger. Mattilsynet er myndighet og har ansvaret for å håndtere slike hendelser og kriser.

Omfanget av den enkelte hendelse avgjør i hvor stor grad kriseberedskapsutvalget og Statsforvalteren blir involvert. Ved alvorlige tilfeller skal utvalget ha god dialog og samhandling med berørte utøvere og bidra til samarbeid med Mattilsynet, Veterinærinstituttet og andre aktuelle aktører.

Utvalget kan gi faglige råd om ulike tiltak i forbindelse med akutte sykdomsutbrudd eller forgiftning av rein.

Start av sak med akutt sykdomsutbrudd eller forgiftning

Berørt reinbeitedistrikt/siidaandel varsler Statsforvalteren og Mattilsynet.

Distriktet/siidaandelen bør eventuelt be om bistand fra Veterinærinstituttet. Hvis de ikke har gjort det selv, bør Statsforvalteren kontakte Mattilsynet og andre aktører og gjøre de berørte oppmerksom på at det blir gjort.

Varsel til utvalget

Statsforvalteren sender e-post til utvalgets medlemmer med informasjon om saken. Statsforvalteren kan innkalle til teams-møte i stedet for e-post.

Avklaring med berørt reinbeitedistrikt

Statsforvalteren informerer berørt reinbeitedistrikt/siidaandel om at utvalget kan komme på befaring og eventuelt vurdere beiteforholdene og andre forhold som påvirker dyrevelferden.

Plan for befaring

Hvis det er aktuelt, utarbeider Statsforvalteren en plan for befaring så raskt som mulig i samarbeid med berørt reinbeitedistrikt/siidaandel. Tidspunktet avklares med utvalgets medlemmer.

Befaring

Befaring bør skje så raskt som mulig. Hele utvalget bør delta. Opplegg og formål for befaringen bør være klarlagt. Befaringen gjennomføres i samarbeid med berørt reinbeitedistrikt/siidaandel.

Rapport fra befaring

Statsforvalteren skriver rapport fra befaringen. Rapporten skal godkjennes av utvalget i eget møte. Rapporten sendes berørt reinbeitedistrikt/siidaandel, Landbruksdirektoratet, Mattilsynet og eventuelle andre aktører.

Dialog og media

Utvalget skal ha god dialog med de berørte og informere om hva som gjøres fra utvalgets side. Utvalget skal også ha god dialog med Mattilsynet, Statsforvalteren og andre aktører i saken.

Utvalget bør avklare hvordan saken skal håndteres i forhold til media.

Oppfølging

Utvalget kan følge opp saken videre i samarbeid med de berørte.

3 Alvorlige sykdommer hos rein

Alvorlige sykdommer hos rein kan være CWD (skrantesjuka) eller andre alvorlige og/eller smittsomme sykdommer. I noen tilfeller er det ikke noe klart skille mellom alvorlige sykdommer hos rein og akutte sykdomsutbrudd.

Mattilsynet er myndighet og har ansvar for å håndtere slike hendelser og kriser.

Omfanget av den enkelte hendelse avgjør i hvor stor grad kriseberedskapsutvalget og Statsforvalteren blir involvert. Ved alvorlige tilfeller skal utvalget ha god dialog og samhandling med berørte utøvere og bidra til samarbeid med Mattilsynet, Veterinærinstituttet og andre aktuelle aktører.

Utvalget kan gi faglige råd om ulike tiltak i forbindelse med alvorlige sykdommer hos rein.

Start av sak med alvorlige sykdommer hos rein

Varsel om alvorlige sykdommer hos rein kan komme fra flere hold, for eksempel fra berørt reinbeitedistrikt, Mattilsynet eller Veterinærinstituttet.

Varsel til utvalget

Statsforvalteren sender e-post til utvalgets medlemmer med informasjon om saken. Statsforvalteren kan innkalle til teams-møte i stedet for e-post.

Møte i utvalget

Statsforvalteren innkaller utvalget til møte for å drøfte om, og eventuelt hvordan utvalget kan bidra. Mattilsynet og Statsforvalterens representanter bør avklare internt i sin etat om det er områder der utvalgets helhetlige kompetanse bør brukes.

Befaring

Hvis det er nødvendig med befaring, skal Statsforvalteren planlegge befaring i samarbeid med berørt reinbeitedistrikt eller siidaandel. Tidspunktet avklares med utvalgets medlemmer.

Befaring kan foregå ved oppstart av saken eller på et senere tidspunkt. Hele utvalget bør delta. Opplegg og formål for befaringen bør være klarlagt. Befaringen gjennomføres i samarbeid med berørt reinbeitedistrikt/siidaandel.

Rapport fra befaring

Statsforvalteren skriver rapport fra befaringen. Rapporten skal godkjennes av utvalget i eget møte. Rapporten sendes berørt reinbeitedistrikt/siidaandel, Landbruksdirektoratet, Mattilsynet og eventuelle andre aktører.

Oppfølging

Utvalget kan følge opp saken videre i samarbeid med de berørte.

4 Andre saker som har betydning for reinens helse og velferd

Kriseberedskapsutvalget er en faglig ressurs som kan brukes i andre saker som berører reinens helse og velferd. Utvalget må være oppmerksom på hvem som er ansvarlig myndighet ved de ulike sakstypene og samarbeide med disse.

Utvalget bør selv bestemme hvilke typer saker som kan være aktuelle å involvere seg i. Eksempler på andre aktuelle saker (ikke uttømmende liste):

- Faglige råd for å håndtere radioaktiv forurensning av reinbeite og radioaktivt innhold i reinkjøtt
- Faglige råd i saker der det har oppstått store tap av rein som følge av ulykker, ras, lynnedslag, o.l.

Sakene kan oppstå som følge av varsel fra berørt reinbeitedistrikt eller andre som har registrert noe unormalt og varslet Statsforvalteren.

Utvalget bestemmer selv hvordan sakene skal følges opp. Det skal skje i nært samarbeid med de berørte.

Om nødvendig brukes samme opplegg som beskrevet under pkt. 3 (befaring, rapport og oppfølging).

Underlagsdokumenter

Mandat for beredskapsutvalgene i reindrifft (kan endres av Landbruks- og matdepartementet)

Rapport – [En styrket beredskap i reindrifften](#) (2022)

Beredskapsplan for landbruks- og reindrifftsavdelingen hos Statsforvalteren i Nordland

Interne rutiner for beredskapsarbeidet i reindrifft – Statsforvalteren i Nordland